

Az igazságérzék fejlődéséről

Armen Töugu előadása

Izrael, Tivon, 2016. december 2.

Azok, akik a Waldorf-pedagógiával foglalkoznak, már felfedezhették, hogy az embernek nem 5 érzéke van, ahogyan ezt általában gondolják, hanem 12. Az észlelés mindenki számára ismert módjai a látás, hallás, tapintás, szaglás, ízlelés... Aztán jönnek az egyensúly-érzék, a hőérzék, a testben a saját mozgás észlelésének is van szerve, melynek köszönhetően az ember a térben mozgóként tudja magát érezni... Van egy olyan szerv is, melynek köszönhetjük a szóérzékét – ha ez a működés zavart szenvedett, akkor az ember nem tudja megkülönböztetni a szavakat, az elhangzottak értelmét megérteni. Van még a gondolatérzék, énérzék és életérzék. Általában az antropozófia 12 érzékről beszél, s ennek megfelelően 12 szervről ezek észleléséhez.

És amilyen gyorsan kiszélesítettük elképzeléseinket az észlelés különböző módjairól, akkor feltehetjük a kérdést: nem kell-e felfedeznünk még más, korábban ismeretlen érzékeket is? Valóban, Steiner beszél a fejlődési lehetőségekről az érzékfeletti észleléseknél is. Leírta az utat, adott egy gyakorlat-rendszert az érzékfeletti észlelések érzékszervének kifejlesztésére, és az első lépés ezen az úton: az igazság-észlelés érzékének vagy az igazságérzéknek a kifejlesztése.

Az igazságérzék alatt az embernek nem egy olyan képességét értjük, hogy logikai úton jusson el némely következtetéshez és ilyen módon jusson következtetésre az igazságáról: „ez azért van így, mert ez így logikus”. Az igazságérzék lehetővé teszi számunkra, hogy következtetést vonjunk le a más érzékszervek által észlelt – akár belső akár külső észlelések – igazságosságáról. Lehetővé teszi az észlelésben elkülöníteni a lényegest a lényegtelenről. Ha találkozunk egy emberrel, a külső kinézetét észleljük, de az érzései és gondolatai el vannak előlünk rejtve. És ha tovább megyünk, akkor ezek mögött bizonyos vágyak, mély szándékok is rejtve maradnak. De ha tovább folytatjuk az elmélyedést az individualitásának mélyébe, akkor eljuthatunk az örök (magasabb) Énjéhez. Természetesen a héjaknak ez a felsorolása nem véletlen, van közöttük valamilyen kapcsolat.

És lehet, hogy a mosoly mögött egy másik, gyökeresen eltérő hangulat rejtőzik. Belsőleg egészen más tartalommal van megtöltve, elrejtve a külső mögött, a másikat ezzel megtévesztve. De ha ez a másik rendelkezik az igazságérzékkel, akkor nem a külső kinézet alapján fog ítélni, hanem átélve magában az előtte lévő mélyebb szándékait, ilyen módon tudni fogja, hogy valójában mit akar az, milyenek az igazi szándékai.

Ha rendelkezünk azzal a képességgel, hogy behatoljunk egy másik ember külső megnyilvánulásai mögé, megértsük a belső állapotát és szándékait, akkor rendelkezünk az igazságérzékkel.

Az igazságérzék a mai korban csak kezd fejlődni, ezért gyakran lehet hallani azt a népszerű „igazságot”, hogy mindenkinek megvan a maga igazsága, de ez csak az igazságérzék fejletlenségéről tanúskodik annál, aki ezt állítja. Ez egyenrangú ezzel az állítással: „a Napnak minden ember számára más színe van”: valaki kéknek, valaki feketének, valaki zöldnek látja... Valójában ez azért nem történik így, mivel a

látásérzék nálunk egyformán fejlett, és a szubjektív hangulattól függetlenül mindenki számára egyformán közli nekünk egy tárgy színét. Ugyanez a helyzet az igazságérzéssel: ha teljesen kifejlődik, az érzékelt dolog igazságáról vagy hamisságáról tájékoztat bennünket, hasonlóan a szemekhez, melyek a fizikai tárgy megvilágítottságának szintjéről beszélnek nekünk. Így az emberiség most ennek a tizenharmadik érzékszervnek a fejlődési stádiumán áll. Ez az az érzék, amit általában hatodik érzéknek neveznek, pedig a sorban a tizenharmadik.

Az alapvető különbség az igazságérzék és a többi érzék között az, hogy ez a tizenkettő érzék nem a saját tudatos munkánk által fejlődött ki bennünk, hanem fentről ajándékba kaptuk őket. Ma az evolúció olyan szakaszában vagyunk, amikor a fejlődését minden egyes embernek a saját kezébe kell vennie, és ezt az igazságérzékét önállóan kell kifejlesztenünk. Aki egy általános, objektív igazság létezését tagadja, mindenekelőtt megfosztja magát ennek az érzéknek a kifejlesztésétől.

Mi megy végbe azokkal, akik nem képesek magukban kifejleszteni az igazságérzékét? Az ilyen emberek a jövőben egy megoldhatatlan problémával szembesülnek. A helyzet az, hogy az emberi szervezet idővel megváltozik. Most olyan a felépítésünk, hogy a valós életben még támaszkodhatunk a külső érzékszervekre – látás, hallás ... Ha az egészséges emberi organizmus szemei egy tárgy megvilágítottságának mértékéről tájékoztatnak – meggyőződéssel lehet állítani, hogy nem hazudnak. Ez nem függ az önkényességünktől, hangulatunktól, a külső érzékek közvetítésével a külvilág minőségeit észleljük és megkülönböztetjük, és ezeket a valóság összességének nevezzük. A jövőben pedig olyan szituációkba kerülünk, amikor a külső valóságban észlelték minősége jelentős mértékben a hangulatunktól fog függni, a saját hangulatunkat fogja kifejezni, általa lecserélve a képet, amit a külső érzékek rajzolnak. Vagyis tudatosan korrigálni kell majd a külső érzékek által közölteket – valóban azt hallom-e, amit hallok, és azt látom-e, amit látok?

Ma az ilyen szituációkba került embereket lelkiileg betegeknek hívják. és az észleléseiket hallucinációként határozzák meg. Az ilyen emberek láthatják azt, ami valójában nincs, és hallhatnak hangokat a csendben. Segíteni akarva az olyan embernek, aki ilyen állapotban van, azt mondjuk, hogy amit te létezőnek vázolysz fel, az csak a lelked terméke, a valóságban nincsen. A jövőben – az elkövetkező évszázadokról van szó – ilyen állapotokkal az emberek között egyre gyakrabban fogunk találkozni, és ezek jellege egyre világosabban ki fog rajzolódni, a lelki megtapasztalások egyre inkább függetlenebbé fognak válni a külső valóságtól, egyre erősebben fognak hatni ennek a valóságnak az észlelésére. Ilyen módon minden egyes ember elé lesz állítva az a feladat, hogy megtanuljon megkülönböztetni a külső és belső érzékszervek által közvetítettet, és ehhez az igazságérzetre lesz szükségünk. Erre a jövőre, amikor a lelki hatás a fizikai észlelésre egyre erősebbé válik, már most el kell kezdenünk készülni, máskülönben egy tömeges örület fog eluralkodni rajtunk.

Az ember lelki állapota már most észrevehetően hat a mindennapi magatartására, a különböző életszituációk értékelésére. Míg korábban – a középkor századaiban – teljesen hagyatkozhattunk a külső és belső érzékekre, követhettük az általuk diktált preferenciákat, az ösztönös tetszik-nem tetszik séma szerint cselekedve, addig a mostani időkben egyre gyakrabban megértjük, hogy a világgal való adekvát kölcsönhatáshoz először önmagunkon kell eligazodni, a saját megtapasztalásainkba kell rendet vinni. Az érzékek kiszabadulásának folyamata a XIX. század végén kezdődött, és ezzel annak szükségszerűsége is

megjelent, hogy a lelki egyensúly elérésén önállóan dolgozzunk. Ez a folyamat egyre nagyobb lendületet vesz, és a növekedési tendencia a jövőben is folytatódni fog. Egyre erősebben uralnunk kell a betolakodó gondolatokat és képzeteket, és egyre nehezebb lesz a befolyásuk alól megszabadulni.

Vegyük példaként az üldözési mániát: mit jelent ennek az individuum lelki életében való megjelenése? Az ilyen embert gyakran lehetetlen meggyőzni arról, hogy a sarkon álló ember nem őt figyeli, hanem egyszerűen csak ott áll... Általában a külső valóság minden részlete bejegyződik a lelkében élő világképbe, átszíneződik a lelke által meghatározott árnyalattal, vagyis a lelki hangulata hat a külső valóság észlelésére. Enyhe kényszerállapot a mai korban nem ritkán megfigyelhető a gyerekeknél is. Még egy példa: az ember nem viseli el a munkaasztalon a tárgyak megszokott rendjén való változtatásokat – még a legjelentéktelenebbet se. Ilyen csekélység hisztériára, botrányra adhat okot. Ehhez hasonló erők egyre intenzívebben fognak kiszabadulni a lelkiből, arra törekedve, hogy uralmat szerezzenek a valóság általunk történő interpretációján, és nekünk tudnunk kell megkülönböztetni ezt a két valóságot: a belsőt és a külsőt, mivel ezek két különböző forrásból erednek. Az egyik forrás a szokásaink testében gyökerezik, a másik a külvilágban, és e között a két valóság között semmilyen kapcsolat sincsen, kivéve az időbelit: ezek egyidejűleg hatnak ránk. És ahhoz, hogy helyesen értékeljük a lelki állapotokat, azok kapcsolatát a fizikai és a szellemi világokkal, szükséges az igazságérzék kifejlesztése.

Az igazságot észlelő érzékszerv előkészítésére való munkát az emberiség részben már elvégezte. Ez az előkészítés kb. 2500 évvel ezelőtt kezdődött, amikor a görög filozófusok elkezdtek logikusan gondolkodni. A logikának a gondolkodásba való beleültetése előkészítés volt az igazságérzék jövőbeni felébresztéséhez, habár a logika segítségével az igazságot átélni nem lehet. Ilyen szövevényes módon halad a lelki fejlődés, melynek megvannak a maga törvényei: a logikus gondolat fejlődése nélkül nem lehet az igazság megismerési képességét kifejleszteni. De mivel az emberiség 2500 éve gyakorolta a logikát, ami fokozatosan megváltoztatta a lelki és fizikai organizmus berendezését is – egészen az agyig – a modern ember már átléphet a fejlődés következő szakaszába. A gyerekek, akik a mostani időkben érkeznek a földre, már rendelkeznek a logikai berendezéssel, ami 2500 évvel ezelőtt még hiányzott az embereknél. Az ősi Görögországban, hogy logikai és matematikai következtetések végrehajtásának képességével rendelkezzenek, zseniális embereknek kellett lenniük – Pitagorasznak, Platónnak, Arisztotelésznek... Most pedig minden iskolás olyan tételeket tanul, melyek az ősi időkben csak a fejlődésben különösen előrehaladott individuumok számára volt elérhető, és a fejlődésben a következő lépés az, hogy a logika osztatlan hatalmáról lemondjunk, ezzel helyet szabadítsunk fel az igazság érzéke számára, amit másként intuíciónak nevezünk: vagyis annak az érzésnek, amit az ember ki tud fejleszteni és amit csak önállóan tud irányítani. Az intuíció nem egy véletlenszerű ismerethalmaz, ami helyesnek bizonyul bizonyos probléma megoldására, hanem az észlelés állapota, hasonlóan a szemek kinyitásához: az igazság látásának képessége, a fény látásának képességéhez hasonlóan.

Így az igazságérzék kifejlesztésének útján az első lépés, hogy szert tegyünk arra a képességre, hogy elválasszuk magunkat a saját érzéseinktől. Steiner részletesen leírta ezt a technikát: hogyan szabaduljunk meg a bennünket uraló hangulatoktól, lelki állapotoktól, ezzel legalábbis egy időre szabadabbá tenni magunkat ezek hatalmától. Ezt a technikát nevezhetjük az *érzések kihelyezési technikájának*. Ennek alkalmazásához akaratra és koncentrációra van szükségünk, és ezeket gyakorlás során lehet erősíteni. Ha egy időre megszabadítjuk a lelket, észrevesszük, hogy most egészen másképp reagál a környezetre. Ha egy bizonyos időpillanatban belső nyugalomba jutunk, észre lehet venni, hogy a szív körül egy új észlelet

keletkezik, ami korábban észrevehetetlenül maradt az érzések és megtapasztalások, a szimpátiák és antipátiák hangos zűrzavara mögött.

Most, például megfigyelve és hallgatva egy ember beszédét, a Szív területén valamiféle *mozgást* veszünk észre. Ezt azzal lehet összehasonlítani, amikor zenehallgatás közben egyszer csak egy hibás, hamis hangot veszel észre. Ekkor a lélekben egy bizonyos szerv mintegy összezsugorodik, egy fájdalomra hasonlító megtapasztalást előidézve, és egy szükséglet keletkezik ennek a disszonanciának a kijavítására. A leírt érzékelés ahhoz hasonlít, mint ami a lélekben akkor keletkezik, amikor hazugságot hall. Lehet az ellentétét is mondani: olyan zenei alkotás hallgatásánál keletkező érzékelés, amelyik a kompozíciójánál fogva harmonikus, amiben minden hang „a helyén van” – hasonlít az éteri Szívben keletkező érzékeléshez, amikor az, amit mondanak, igaz. Ezért az igazságérzést *belső hallásnak* is lehet nevezni.

Annak a képességnek a keletkezése, hogy ki tudjuk helyezni az igazság gyenge hangját elnyomó szubjektív állapotunkat, Mihály korszellem tevékenységével áll kapcsolatban. Azok a minőségek, melyek az ilyen jellegű munkához szükségesek – akarat és koncentráció – valós szellemi erők. Ezek nem valami fizikaiak, a fizikai erők nem segítenek nekünk kihelyezni az érzéseket. Ezek az erők az ember tudatában, az Énjében vannak. De mivel a szellemi világban is – mint a fizikaiban is – semmi sem keletkezik a semmiből, mindennek megvan a maga forrása, ezért fel lehet tenni a kérdést: ki által lett ez az erő az ember Énjébe helyezve? Erre a kérdésre a választ meditáció útján lehet megtalálni. A meditáció lényegében egy utazás a szellemi világba. A benne lakozó szellemi lények az emberre ennek a világnak az erőiként hatnak az emberre.

A meditáció útján haladva, egy hatalmas lényel találkozhatunk, akit térbelileg le lehet írni, ezt mondva: nagyobb, mint az egész Föld. Hatásköre nagyobb, mint magáé a Földé. Ez egy kozmikus lény, ha kifejezhetjük így magunkat, a terének hatóerejével az egész földgömböt tartja. A hangulata komoly. Sohasem fordul az emberhez, ha az ember maga ezt nem kéri tőle. Hallgat és vár, amíg az ember maga hozzá nem fordul. Ennek a szellemi lénynek megvan a maga biográfiája. Hatalmas fejlődési utat tett meg, mielőtt ilyen hatalmas és erős lénné vált, és az útján különös figyelmet szentelt az igazságérzék fejlesztésének. Mondhatjuk, hogy az életét az Igazságnak szentelte. És ezt az erőt, ezt az energiát – hogy kifejlessze magában az igazságérzést – az adott lény oly mértékben kidolgozta, hogy most már képes megosztani ezt az emberekkel. Minden emberi Én megkapta ajándékba ezt az erőt Michaeltól, ennek az ajándéknak az emberek számára történő átadási folyamata a XIX. század végére fejeződött be. Azóta az embernek megvan – potenciálisan – az érzékelések és érzések kihelyezésének képessége azért, hogy megnyíljon az út az igazságérzéknek.

Ahogy bár mely más született tehetség esetében, amit feljebből kap az ember: azt fejlesztve erősíti a képességét, ha pedig nem fejleszti, akkor a képesség fokozatosan elsorvad és eltűnik. Ez a képesség az ember fizikai testében gyökerezik. Az aktivizációjához egy meghatározott vérösszetétel szükséges, mégpedig a vas komponens jelenléte. De nem az a vas, amit a földből bányászunk ki, hanem a kozmikus vas, ami meteoritok formájában hullik a Földre. Jelen kell lennie a vér összetételében ahhoz, hogy az ember képes legyen az akaratának erejét és a koncentrációt alkalmazni az érzések kihelyezési folyamatában.

(körbeadnak egy kis meteorvas-darabot – fénylő, sima, egyenetlen, a felszínen lekerekített kiemelkedésekkel)

Holnap az érdeklődők gyakorolhatják velünk a kihelyezést. Javaslom, hogy álljunk itt meg, és térjünk át a kérdésekre, ha vannak.

• *Az említett szóérzék és gondolatérzék hol van a fizikai testben? Kapcsolatban állnak-e az éteri Szívvel? Vagy lehet, hogy ezek észlelő szerve az étertestben van?*

Nem, nem az étertestben. Erre abból lehet következtetni, ha megfigyeljük az agy bizonyos területeinek sérülését – ezek egy részében az ember egy szöveget hallva nem képes megérteni annak értelmét.

• *Lehet-e azt mondani, hogy az igazságérzék szoros kapcsolatban van az említett énérzékkel? Feltételezi-e az egyik a másikat?*

Az énérzék alatt a másik ember énjének érzését értjük: ennek az érzéknek a segítségével lehet észlelni, kontaktusba lépve valakivel, hogy benne is van Én, ami lényegét tekintve hasonlít az enyémre – hogy ő nem robot, nem állat ... A szemébe nézve érzem az individualitását. Ennek az érzéknek van egy bizonyos fajta fizikai hordozója. És válaszolva a második kérdésre – nem, az énérzék nem feltétele az igazság megtapasztalásának. Az igazság megtapasztalásának első feltétele a belső nyugalom állapota. Az igazságérzék mindenkiben benne rejlik, csak nem észlelhető, nem hallható addig, amíg az egyéb észlelések elnyomják. Amíg a lélekben tombolnak az érzések, nem hallható az igazság csendes hangja. Az emberek gyakran keverik az igazságérzékkel a szimpátia- és antipátia érzéssel, hajlamosak igaznak tartani azt, ami kellemes, és ami kellemetlen, azt nem jónak, rossznak, nem-igaznak, de éppen a szimpátiáknak és antipátiáknak kell elhallgatniuk, hogy megszólaljon az igazságérzék. Éppen ezeknek az erőknek a megfékezésén dolgoznak a kihelyezés technikája segítségével. Azok, akik ezt gyakorolták, már tudják, hogy az igazság, szépség és jószág: ezek egy egésznek a három oldala. És megfordítva: a hazugság, csúfság és gonoszság szintén kapcsolatban állnak egymással. De a szimpátia és antipátia nem ezekhez az erőkhöz tartozik.

@@

• *Ez a téma kapcsolódik-e valamilyen módon ahhoz, amit Steiner az imaginációról, inspirációról és intuícióról mond?*

Van kapcsolat. Az igazságérzékkel lehet fejleszteni, és a fejlődés útja különböző szakaszokon megy át. Analógiába lehet hozni a vakon születettel, aki az életének első részében nem tudott fényt és színt észlelni fiziológiai okok miatt, de már felnőttként megoperálták. Kezdetben a fény világát közelítő módon észleli, nem teljes módon: például nem lát mélységet, nem különbözteti meg a formákat, a környezetet mint színes foltok káoszát észleli. Az ilyen ember csak fokozatosan tanulja meg a látás képességét teljes mértékben használni. Magában a látás szervének birtoklása nem jelenti azt, hogy használni is tudja, azt fejleszteni kell. Ugyanez a helyzet az igazságérzékkel. Nem elegendő belső nyugalomra jutni – ez csak az

első szakasz. Az igazság észlelésének képessége csak fokozatosan nyílik meg, a gyakorlások folyamatában. Így ennek a képességnek a fejlődési szakaszai kapcsolódnak az imaginációhoz, inspirációhoz és intuícióhoz.

- *Az említett, az igazság szubjektivitására vonatkozó tévedés népszerűségének ténye annak az időnek a bekövetkeztét jelzi-e, amikor a lelki valóság hatni fog a külső valóság észlelésére?*

Azok az emberek, akik az igazság viszonylagosságát állítják, aligha fogják azt állítani, hogy matematikája is mindenkinek sajátja van... Kiszámolni például valaminek a pénzbeli értékét. Csak a kisgyermeknek lehet saját matematikájuk. A matematika területén miért egyszerűbb a felnőtteknek egyetértésre jutni egy állítás igazságával kapcsolatban? Azért, mert a felnőtté válás mértékében a szimpátia és az antipátia a matematikával kapcsolatban lehullik. A felnőtt embernél a matematikai fogalommal operáló lélekrészhez a szimpátia és antipátia egyszerűen nem fér hozzá, de a korábbi időkben hozzáfért. Ugyanúgy, mint ahogy az ember-ember közötti kapcsolat területén ma hozzáférnek. És ezekben a kapcsolatokban is jelen van a saját „matematika” – törvények, melyeket Karmának hívunk, de mivel ott a szimpátia és antipátia erők uralkodnak, az igazságérzék nem lesz képes ezekre a területekre belátni. Ha képesek lennénk az emberek közötti kapcsolatok világának jelenségeire nézni anélkül, hogy a belső tekintetünket a szimpátia és antipátia elhomályosítaná, ha ezek az erők nem hatnának a sorsunk észlelésére, akkor ezeket a dolgokat érintően is objektív módon tudnánk ítélni, mintha matematikai egyenletekről lenne szó. Steiner nem véletlenül hasonlította a Karma törvényét a főkönyvi könyveléshez: számok oszlopokban, betét-hitel, kiadások, kötelezettségek, haszon... A számokat meg lehet számolni, összeadni... De ennek a könyvnek az olvasása az emberek számára nem érhető el mindaddig, amíg nem tanulja meg olvasni úgy, hogy az észlelésére ne hasson a szimpátia és az antipátia...

Azok a gyerekek, akik most jönnek a világba, olyan közegben – családban, iskolában, stb. - törekszenek lenni, ami segít nekik kifejleszteni magukban az igazságérzéküket. Számukra ehhez a fejlődéshez a megfelelő közegbe kerülni esélyt jelent arra, hogy inkább olyan tudásra tegyenek szert, ami a további fejlődéshez szükséges. És itt nem annyira a matematikai tudományokhoz való képességekről van szó – azok már kevésbé aktuálisak – mint inkább a Karma területébe való belelátás képességéről, hogy megtanuljuk annak „matematikáját” megtapasztalni magunkban.

- *Fel tudják-e venni a gyerekek ezt a képességet a felnőttektől utánpótlás útján?*

Igen, ha a felnőttek kifejlesztették magukban ezt a képességet.

- *A kihelyezés folyamatának leírása egyszerűen hangzik, de kérdés, hogy csak a szimpátiát és antipátiát kell kihelyezni, vagy más érzéseket szintén érdemes kihelyezni?*

És a második kérdés: Az érzés kihelyezésének képessége jelenti-e, hogy a bennünket uraló érzéshez való személyes viszonyunkat is tudnunk kell meghatározni? Például féltékenységet vagy gonoszságot

tapasztalok, és számot adok ezeknek az érzéseknek a jelenlétéről: elegendő-e a tudatosítás ténye a kihelyezéshez, és csak annyi a dolgom, hogy kiválasszam, mivel fogom ezt az érzést kiegyensúlyozni..?

Az érzés tudatosításának képessége az értőlélek képessége, ez nem új számunkra, ez már a középkorban is megvolt. De az érzés kihelyezésére való akarat, ami arra irányul, hogy semlegesítsük ennek az érzésnek a ránk való hatását, ez a tudati lélek képessége. Ez már nem értelmi analízis kérdése, hanem az akaraté. Ha ezt az akaratot erősítjük, el tudjuk érni az is, hogy a kívülről érkező észleletekre: a fényre, színre irányítsuk... Nem látni nyitott szemekkel, nem hallani nyitott fülekkel, ha nem akarsz valamilyen dolgokat látni vagy hallani – ez ugyanannak a képességnek a következő fejlődési stádiuma, melynek segítségével először meg kell tanulnunk kihelyezni a szimpátiát és antipátiát.

Könnyű gyakorlatokkal érdemes kezdeni. A szimpátia és antipátia kihelyezése az első szint. Féltékenység, harag, fájdalom – ezekkel nehezebb dolgunk van. A lélek sokrétegű, a hétköznapi érzéseket kihelyezni aránylag könnyű. Ezeken kívül vannak karmikus érzések, amik visszatérnek, ismétlődnek az élet során mint egyfajta séma – ezeket nehezebb kihelyezni, mélyebben gyökereznek – a gyerekkorban, csecsemőkorban... Vannak érzések, amelyek gyökereikkel az elmúlt életekbe nyúlnak, vagyis még mélyebbre, ezeket még nehezebb kihelyezni. Azzal kell kezdeni, ami egyszerűbb. Mint a fitneszben – először könnyebb súlyokkal kezdenek, majd fokozatosan növeli a súlyt, az izmok erősödésének mértékében. Ilyen úton haladva eléri a beavatást: azt az állapotot, amikor az ember az egész testét mintegy kihelyezettnek érzi, és most azt a szellemével oda viszi, ahová akarja, Steiner éppen ezt a kifejezést használja: a beavatott nem bemegy az ajtón, hanem átviszi magát az ajtónyíláson. Ez azt jelenti, hogy a beavatott ki tudta helyezni az összes szimpátiát és antipátiát, ami az érzékszervekkel – mind a tizenkettővel – összekötötte őt, és most a testét a saját szellemének akaratával irányítja. De az ilyen állapot elérésének útja hosszú, és a legegyszerűbb, legfelületesebb gyakorlatokkal érdemes kezdeni.

● *A mai korban vannak olyan praktikák, melyek lehetővé teszik, hogy megbirkózzunk a lelki fájdalommal. de ezek némileg más módszerekkel hatnak: segítenek elrejteni az érzést, kilökní, vagy kontrollálni azt, vagy épp ellenkezőleg: javasolják az érzésnek „hangot” adni, megengedni neki létezni és ezzel kioltani...*

Mielőtt elmélyedünk a témában, meg kell jegyezni, hogy érdemes megkülönböztetni az érzés elnyomását és a kihelyezését. Az érzések elnyomása a szervezet életének a sérüléséhez vezethet. Ha ki tudom helyezni a fájdalmamat, akkor eközben feléled bennem a betegség mögött álló lénynek az imaginációja. Ekkor egy valós elemi lényt látok, aki előidézte bennem a betegség-folyamatokat. Ez egyfajta szellemi diagnosztika. Ha sikerül elvégezni a kihelyezést, akkor a fájdalom helyén egy új folyamat megtapasztalása keletkezik, ami gyógyító lesz a fájdalom, betegség folyamatához képest. Másként mondvá, ha sikerül összesűríteni ezt a kiegészítő folyamatot az akaratunk és koncentrációnk segítségével, akkor az a betegségfolyamat semlegesítéséhez vezethet, úgymond megnyugtatni a betegség lényét. Itt azonban már a munka következő szakaszairól beszélünk, de ennek alapja abban a kezdeti képességben van, hogy egy érzést ki tudjunk helyezni.

● *A XX. század abban különbözött, hogy mindenki „tudta”, mi az igaz, és ilyen módon ez a legvéresebb évszázad volt az emberi történelemben. És mos a posztmodern bizonyos terében vagyunk, ami az igazság*

ilyen „tudásának” az eredménye. Kérdés, hogyan tudjuk elkerülni a jövőben a katasztrófákat, melyeket ez a „tudás” idéz elő?

Az, amit a XX. században igazságnak neveztek, nem az igazságérzékből született, hanem szimpátiából és antipátiából: pl. a saját nemzet iránti szimpátiából, a más népek iránti antipátiából, stb. Az egész előadás során azt próbáltam megvilágítani, hogy az igazság észlelésének szerve egészen más elven működik, gyökeresen eltérően attól, mint amire a XX. századi katasztrófák Ön által említett kezdeményezőinek és végrehajtóinak szimpátiái és antipátiái épültek. A matematika terén miért nincsenek háborúk? Hiszen senki sem vitatkozik a kétszer kettő az négy vagy öt... Ez azért van, mert ahogyan mondtuk, a szimpátia és antipátia abból a lelki területből, amely matematikai fogalmakkal operál, ki lett helyezve. Ha az élet többi szférája viszonyában is megtörténne az analóg kihelyezés, akkor nem lenne bennük viszály.

Tekintet nélkül a saját szimpátiákra és antipátiákra, észre tudom venni, hogy az erre az előadásra szánt idő a végéhez közeledik, és valószínűleg ideje ezen befejeznünk. Az érdeklődőket meghívom a kihelyezési munka gyakorlására, csatlakozzanak hozzánk holnap.

● *Érezhető egy szükségszerűség a különböző érzések feltérképezésére. Például a szimpátiák és antipátiák az asztrális területhez tartoznak?*

Igen, az asztrális világban két poláris terület létezik. Ezek még az Ős-Holdon keletkeztek.

● *Nemrég olvastam egy cikket, ahol a Dalai Láma és más buddhista tudós kutatásaira hivatkozva, grafikai módon volt az érzések összes lehetséges árnyalatának 6 területre való felosztása az asztrális világban, az intenzitás fokától függően... Vannak-e hasonló felosztások az antropológiában?*

Ilyen sémák léteznek, de ezek fokozatosan elveszítik az aktualitásukat. Az idő teltével az emberek lelki élete egyre inkább individualizálódni fog – a helyes fejlődés feltételei esetén, de ilyen fejlődés híján (mely fejlődésnek a feltétele az igazságérzék feltárása) minden sematikusabb lesz.

<https://ellvik.com/2017/01/17/лекция-армена-тыугу-о-развитии-чувств>

Fordította: Rákos Éva